

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ІМЕНІ
ІВАНА БОБЕРСЬКОГО

Кафедра економіки та менеджменту

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Фінанси та фінанси підприємств

(шифр і назва навчальної дисципліни)

галузь знань 07 Адміністрування та менеджмент

(шифр і назва)

спеціальність: 073 Менеджмент

(шифр і назва спеціальності)

інститут, факультет, відділення: факультет туризму

(назва інституту, факультету, відділення)

рівень освіти: Бакалавр

спеціальність: Менеджмент

Робоча програма з дисципліни «Фінанси та фінанси підприємств» для студентів спеціальності 073 Менеджмент

VII с. (денна форма навчання)

Розробник: к.е.н. Стахів І.М. ©

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економіки та менеджменту Протокол від “31” серпня 2020 року № 1

Завідувач кафедри економіки та менеджменту

(підпис)

(Павленчик Н.Ф.)

(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування» (шифр і назва)	Вибіркова	
Модулів – 2	Спеціальність 073 «Менеджмент»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		4-й	7-й
		Семестр	
Загальна кількість годин – 120		4-й	7-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 год. самостійної роботи студента – 4 год.	Освітньо-кваліфікаційний рівень: Бакалавр	Лекції	
		30 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		30 год.	6 год.
		Самостійна робота	
		60 год.	106 год.
		Індивідуальні завдання:	
-	-		
		Вид контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни “Фінанси та фінанси підприємств” є формування у майбутніх фахівців сучасного економічного мислення та системи знань щодо загальних закономірностей розвитку та функціонування фінансових відносин суспільства.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати: суть фінансів, їх роль і функції; принципи побудови та основні ланки фінансово-кредитної системи; діючі положення про здійснення розрахункових операцій в готівковій та безготівковій формах; організацію фінансової роботи на підприємстві; систему платежів у державні та позабюджетні фонди; суть та функції податків, види податків, податкову систему України, порядок нарахування та сплати основних видів податків; суть та значення бюджету; особливості фінансів підприємства; Технологію проведення фінансових розрахунків та визначення фінансових результатів У Господарствах різних форм власності і господарювання, вимоги щодо руху виробничих фондів підприємства, фінансове планування та прогнозування; аналіз фінансової діяльності господарюючих суб'єктів.

вміти: поєднувати теоретичні знання предмету з виробленням практичних навичок; приймати власні оптимальні рішення з урахуванням об'єктивних і суб'єктивних чинників; оцінювати різноманітні форми фінансування підприємств та організувати ефективне використання фінансових ресурсів.

Предметом вивчення дисципліни «Фінанси та фінанси підприємств» є фінансові відносини, що виникають між юридичними особами та державою, кредитно-фінансовими інститутами фізичними особами та іншими суб'єктами господарювання. Дисципліна «Фінанси і фінанси підприємств» є складовою частиною циклу дисциплін фундаментальної підготовки студентів за спеціальністю менеджмент. Вивчення курсу передбачає наявність систематичних та ґрунтовних знань із суміжних курсів – «Мікроекономіка», «Економічна теорія», «Облік і аудит».

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 годин / 4 кредити ECTS.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Значення фінансів. Розкриття суті бюджету та грошового ринку.

Тема 1. Сутність, функції та різновиди фінансів.

Поняття фінансів. Історичні етапи становлення та розвитку фінансів. Специфічні сфери фінансів. Функції фінансів. Фінансові відносини підприємницьких структур. Фінансовий механізм управління підприємством. Фінанси некомерційних установ та організацій.

Тема 2. Фінансова система та фінансовий механізм.

Поняття фінансової системи. Форми фінансових відносин. Структура фінансової системи. Фінансова система України. Національний банк України. Фінансова політика: зміст, завдання та основні напрямки. Фінансовий механізм: поняття та склад. Фінансове планування: суть, принципи, методи, завдання.

Тема 3. Податкова система держави.

Сутність, призначення та функції податків. Класифікація податків. Основні види податків та механізм їх обчислення. Поняття податкової системи і вимоги до неї. Податкова політика: поняття та її напрямки.

Тема 4. Бюджет і бюджетна система України.

Бюджетна система і бюджетний устрій. Принципи побудови бюджетного устрою України. Бюджетний процес. Бюджетне планування та прогнозування. Суть та значення дотацій. Міжбюджетні відносини.

Тема 5. Сутність і функції грошей.

Суть та значення грошей у ринковій економіці. Історія виникнення монет та паперових грошей. Види грошей. Функції грошей.

Тема 6. Грошовий ринок та інфляція.

Структура і суть грошового ринку. Об'єкти й суб'єкти. Види відсотків на грошовому ринку. Відсоткова ставка. Дефляція. Кон'юнктура грошового ринку. Модель ринку грошей. Сутність та види інфляції. Причини виникнення інфляції.

Тема 7. Основи фінансів підприємств.

Сутність фінансів підприємств і їх місце у фінансовій системі. Функції фінансів підприємства. Поняття грошових фондів та фінансових ресурсів. Джерела формування фінансових ресурсів підприємства. Основи організації фінансів підприємств. Фінансова діяльність та зміст фінансової роботи. Зміст та завдання управління фінансами підприємств.

Тема 8. Оцінювання фінансового стану підприємства

Суть, завдання та необхідність оцінювання фінансового стану підприємств. Експрес-аналіз фінансового стану підприємств. Поглиблений аналіз фінансового стану підприємств. Грошові надходження підприємств.

Змістовий модуль 2. Суть та значення фінансів підприємств.

Тема 9. Формування і розподіл прибутку.

Формування чистого доходу, валового прибутку та чистого прибутку (збитку) як результатів фінансово-господарської діяльності підприємств. Порядок використання прибутку суб'єктами підприємницької діяльності.

Тема 10. Обігові кошти.

Сутність обігових коштів підприємств. Роль обігових коштів в забезпеченні кругообігу коштів. Організація обігових коштів. Склад і структура обігових коштів. Класифікація обігових коштів. Необхідність визначення потреби в обігових коштах підприємства. Нестача та надлишок обігових коштів; причини їх виникнення. Поняття норм і нормативів обігових коштів. Методи нормування. Нормування обігових коштів

для створення виробничих запасів. Розрахунок нормативу обігових коштів економічним методом. Показники використання оборотних активів.

Тема 11. Кредитування підприємств

Види кредитів, що надаються підприємствам. Кредитування підприємств за рахунок коштів міжнародних фінансово-кредитних інститутів. Державне кредитування підприємств. Облік довгострокових кредитів банків.

Тема 12. Фінансове забезпечення відтворення основних засобів.

Сутність основних засобів та їх відтворення. Сутність і склад фінансового забезпечення відтворення основних засобів. Фінансування ремонту основних засобів

Тема 13. Фінансове планування на підприємствах

Зміст, завдання та методи фінансового планування. Фінансовий план та порядок його складання. Оперативне фінансове планування

Тема 14. Фінансова санація підприємств.

Поняття фінансової кризи. Фактори виникнення фінансової кризи на підприємстві. Види і фази криз. Економічний зміст фінансової санації та порядок її проведення. Джерела проведення фінансової санації.

Тема 15. Ліквідність та фінансова стійкість підприємств.

Економічна суть фінансового стану підприємства та його місце в управлінні підприємством. Система показників оцінки фінансового стану суб'єкта господарювання. Інформаційне забезпечення оцінки фінансового стану підприємства. Поняття ліквідності та фінансової стійкості. Показники та фактори стабільного фінансового стану підприємства. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		лк.	пр.	лаб.	інд.	с.р.		лк.	пр.	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Значення фінансів. Розкриття суті бюджету та грошового ринку.												
Тема 1. Сутність, функції та різновиди фінансів.	8	2	2	-	-	4	8,5	0,5	-	-	-	8
Тема 2. Фінансова система та фінансовий механізм.	8	2	2	-	-	4	8,5	1	0,5	-	-	7
Тема 3. Податкова система держави.	8	2	2	-	-	4	8	-	1	-	-	7
Тема 4. Бюджет і бюджетна система України.	8	2	2	-	-	4	7	-	-	-	-	7
Тема 5. Сутність і функції грошей.	8	2	2	-	-	4	8	0,5	0,5	-	-	7
Тема 6. Грошовий ринок та інфляція.	8	2	2	-	-	4	9	1	1	-	-	7
Тема 7. Основи фінансів підприємств.	8	2	2			4	9	1	1	-	-	7
Тема 8. Оцінювання фінансового стану підприємств.	8	2	2			4	7	-	-	-	-	7
Разом за змістовним модулем 1	64	16	16	-	-	32	65	4	4	-	-	57
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Суть та значення фінансів підприємств												

Тема 9. Формування і розподіл прибутку.	8	2	2	-	-	4	9	1	1	-	-	7
Тема 10. Обігові кошти.	8	2	2			4	7	-	-	-	-	7
Тема 11. Кредитування підприємств.	8	2	2			4	7	-	-	-	-	7
Тема 12. Фінансове забезпечення відтворення основних засобів.	8	2	2			4	8,5	1	0,5	-	-	7
Тема 13. Фінансове планування на підприємствах.	8	2	2			4	8,5	1	0,5	-	-	7
Тема 14. Фінансова санація підприємств.	8	2	2			4	8	1	-	-	-	7
Тема 15. Ліквідність та фінансова стійкість підприємств	8	2	2	-	-	4	7	-	-	-	-	7
Разом за змістовним модулем 2	56	14	14	-	-	28	55	4	2	-	-	49
Усього годин	120	30	30	-	-	60	120	8	6	-	-	106

5. Теми семінарських занять

№		Кількість	
з/п	Назва теми	Годин	
		Денна форма	Заочна форма
	Змістовний модуль 1. Значення фінансів. Розкриття суті бюджету та грошового ринку.		
1	Тема 1. Сутність, функції та різновиди фінансів.	2	-
2	Тема 2. Фінансова система та фінансовий механізм.	2	0,5
3	Тема 3. Податкова система держави.	2	1
4	Тема 4. Бюджет і бюджетна система України.	2	-
5	Тема 5. Сутність і функції грошей.	2	0,5
6	Тема 6. Грошовий ринок та інфляція.	2	1
7	Тема 7. Основи фінансів підприємств.	2	1
8	Тема 8. Оцінювання фінансового стану підприємств.	2	-
	Змістовний модуль 2. Суть та значення фінансів підприємств.		
9	Тема 9. Формування і розподіл прибутку.	2	1
10	Тема 10. Обігові кошти	2	-
11	Тема 11. Кредитування підприємств.	2	-
12	Тема 12. Фінансове забезпечення відтворення основних засобів.	2	0,5
13	Тема 13. Фінансове планування на підприємствах	2	0,5
14	Тема 14. Фінансова санація підприємств	2	-
15	Тема 15. Ліквідність та фінансова стійкість підприємств	2	-
	Разом	30	6

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна Форма
1	Тема 1. Суть, функції та різновиди фінансів. Розкриття сутності фінансів підприємств. Конспект самопідготовки.	4	8
2	Тема 2. Фінансова система та фінансовий механізм. Реферат-роздум «Формування та розвиток основних фінансових центрів».	4	7
3	Тема 3. Податкова система держави. Методика розрахунку податків на споживання загального спрямування. Податковий кодекс України. Конспекти самопідготовки.	4	7
4	Тема 4. Бюджет і бюджетна система держави. Законодавче регулювання бюджетного процесу. Напрями реформування бюджетного процесу. Конспект самопідготовки.	4	7
5	Тема 5. Сутність і функції грошей. Вартість грошей. Чинники, що обумовлюють вартість повноцінних грошей. Форми прояву вартості грошей. Конспекти самопідготовки. Реферат-роздум на тему: «Походження грошей. Роль держави у творенні грошей»	4	7
6	Тема 6. Грошовий ринок та інфляція. Державне регулювання інфляції: основні напрямки та інструменти. Конспекти самопідготовки.	4	7
7	Тема 7. Основи фінансів підприємств. Основи організації фінансів підприємств. Фінансова діяльність та зміст фінансової роботи. Конспект самопідготовки.	4	7
8	Тема 8. Оцінювання фінансового стану підприємств. Характеристика фінансового стану підприємства, експрес-аналіз підприємства. Конспект самопідготовки.	4	7
9	Тема 9. Формування і розподіл прибутку. Порядок використання прибутку суб'єктами підприємницької діяльності. Конспект самопідготовки.	4	7
10	Тема 10. Обігові кошти. Розрахунок нормативу обігових коштів економічним методом. Показники використання оборотних активів. Конспект самопідготовки.	4	7
11	Тема 11. Кредитування підприємств. Державне кредитування підприємств. Облік довгострокових кредитів банків. Конспект самопідготовки.	4	7
12	Тема 12. Фінансове забезпечення відтворення основних засобів. Фінансування ремонту основних засобів. Конспект самопідготовки.	4	7
13	Тема 13. Фінансове планування на підприємствах. Оперативне фінансове планування. Конспект самопідготовки.	4	7
14	Тема 14. Фінансова санація підприємств. Джерела проведення фінансової санації. Конспект самопідготовки.	4	7
15	Тема 15. Ліквідність та фінансова стійкість підприємств. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства. Конспект самопідготовки.	4	7
	Разом	60	106

7. Індивідуальні завдання

(для студентів, які навчаються за графіком сприяння)

- Матеріали самопідготовки;
- Самостійні роботи:
 - аналіз, виникнення та становлення фінансів, функції фінансів та специфічні сфери фінансів (державні фінанси, фінанси суб'єктів господарювання, фінансовий ринок, міжнародні фінанси);
 - здійснити аналіз фінансів некомерційних установ та організацій;
 - навести перелік та охарактеризувати функції фінансів, грошей;
 - розкрити зміст та послідовність дії бюджетного процесу;
 - реферат «Небанківські фінансово-кредитні установи, їх види та особливості функціонування в Україні» або «Особливості розвитку та побудови банківської системи в Україні»; конспект самопідготовки;
 - реферат «Міжнародний валютний фонд: цілі, порядок створення, формування ресурсів, відносини з Україною».

8. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять в усній та письмовій формах.

- Опитування.
- Перевірка завдань для самостійної роботи.
- Перевірка матеріалів самопідготовки.

Підсумковий контроль – залік (VII семестр – денна форма, VII семестр – заочна форма).

9. Залікові вимоги

1. Причини та наслідки державного втручання в економіку і фінанси.
2. Інструменти виконання функцій держави з позицій фінансів.
3. Законодавче регулювання бюджетного процесу.
4. Напрями реформування бюджетного процесу.
5. Місцеві бюджети України. Видатки місцевих бюджетів.
6. Походження грошей. Роль держави у творенні грошей.
7. Сутність грошей. Гроші як гроші і гроші як капітал.
9. Еволюція форм грошей. Причини та значення демонетизації золота. Поняття неповноцінних грошей та характеристика їх різновидів – паперових і кредитних грошей. Роль держави у творенні кредитних грошей.
10. Різновиди сучасних кредитних грошей.
11. Характеристика функцій грошей.
12. Роль грошей у розвитку економіки: кількісний та якісний аспекти.
13. Еволюція ролі грошей в економіці України.
14. Сутність та економічна основа грошового обороту.
15. Модель грошового обороту.
16. Характеристика окремих потоків грошового обороту та їх взаємозв'язку.
17. Поняття, суть та місце фінансів підприємств в фінансовій системі.
18. Функції фінансів підприємств та форми прояву їх сутності.
19. Характеристика та склад грошових надходжень підприємств.
20. Заощадження та інвестиції в механізмі грошового ринку.
21. Сутність, призначення та основні елементи грошової системи.
22. Характеристика основних видів грошових систем та їх еволюція.
23. Створення та розвиток грошової системи України.
24. Державне регулювання грошового обороту як складова економічної політики, його завдання, методи та наслідки.
25. Суть, цілі та інструменти грошово-кредитної політики.
26. Сутність, закономірності розвитку та види інфляції. Способи вимірювання інфляції.
27. Причини інфляції. Монетаристський та кейнсіанський підходи щодо визначення причин інфляції.
28. Економічні та соціальні наслідки інфляції.

29. Особливості інфляції в Україні.
30. Державне регулювання інфляції: основні напрямки та інструменти.
31. Загальні передумови та економічні причини, що визначають необхідність кредиту.
32. Сутність кредиту, його структура, еволюція та зв'язок з іншими економічними категоріями.
33. Стадії та закономірності руху кредиту на мікро- і макрорівні.
34. Характеристика принципів кредитування.
35. Форми, види та функції кредиту.
36. Характеристика банківського кредиту.
37. Розкрити сутність державного кредиту. Особливості його розвитку в Україні.
38. Характеристика міжнародного кредиту. Особливості його розвитку в Україні.
39. Становлення та основні напрями діяльності Національного банку України.
 47. Роль кредиту в розвитку економіки. Характеристика функцій центрального банку.
 48. Поняття, призначення та класифікація комерційних банків.
 49. Виручка від реалізації продукції та фактори, що на неї впливають.
 50. Прибуток як результат фінансово-господарської діяльності підприємств.
 51. Формування прибутку підприємств.
 52. Механізм формування прибутку від реалізації продукції.
 53. Сутність і методи обчислення рентабельності.
 54. Механізм розподілу прибутку підприємства. Використання чистого прибутку підприємства.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Змістовні модулі	Модулі	Поточний контроль		Модульний контроль	Самостійна, індивідуальна робота
		Теми	Бали		
ЗМ 1	Модуль 1	T1 – T8	23	20	5
ЗМ 2	Модуль 2	T9 – T15	27	25	
Разом			50	45	5
Сума балів			100		

Розподіл балів, які отримують студенти по темах

Порядковий номер теми	Кількість балів
T1	0-3
T2	0-3
T3	0-3
T4	0-3
T5	0-3
T6	0-3
T7	0-2
T8	0-3
T9	0-4
T10	0-3
T11	0-4
T12	0-4
T13	0-4
T14	0-4
T15	0-4

11. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види Навчальної Діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), Практики	для заліку
90 – 100	A	Відмінно	зараховано
82-89	B	Добре	
75-81	C		
68-74	D	Задовільно	
61-67	E		
35-60	FX	незадовільно з можливістю повторного Складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням Дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Рекомендована література

Основна:

1. Бюджетний кодекс України: зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2542-14>
2. Господарський Кодекс України: зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua

3. Податковий кодекс України: зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>

4. Бюджетна система: Навч. посіб., реком. МОН України. 2-ге вид., перероб. і доп. / І.Л. Шевчук, В.О. Черепанова, Т.О. Ставерська / Харківський держ.ун-т харчування та торгівлі. – Х.: Видавець Іванченко І.С., 2015. – 284 с.

5. Фінансова система: навч. посіб. / Б. А. Карпінський. – К.: Ліра-К, 2015. – 280с.

6. Фінансовий менеджмент : навч. посібник / за ред. д-ра екон. наук, проф. М. І. Крупки ; [М. І. Крупка, О. М. Ковалюк, В. М. Коваленко та ін.]. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2015. – 440 с.

7. Глущенко А.С. Фінанси : навч. посіб. / А. С. Глущенко. – Львів : Магнолія 2006, 2016. – 439 с.

Додаткова:

1. Гроші та кредит: підручник / М.І. Крупка, М.С. Мрочко, Б.М. Вишивана та ін.; [За ред. д.е.н., проф. М.І. Крупки].– Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2011.– 420с.

2. Бюджетна система. Навч. посіб. / Н.І. Климаш, К.В. Багацька та ін., за заг. ред. Т.А. Говорушко. – Львів «Магнолія 2006», 2014. – 296 с.

3. Власюк Н.І. Місцеві фінанси: Навч. посібник. / Н.І. Власюк, Т.В. Мединська. – Київ: «Алерта», 2011. – 328 с.

4. Вовчак О.Д. Гроші та кредит: Навч. посібник / О.Д. Вовчак, І.Є. Бучко, З.Р. Костак. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 424 с.

5. Вовчак О.Д. Кредит і банківська справа: Підручник. Затверджено МОН / О.Д. Вовчак, Н.М. Руцишин, Т.Я. Андрейків. – К., 2008. – 564 с.

6. Гроші та кредит: Навч. посіб. / за ред. М. І. Крупки. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. – 408 с.

7. Коваленко, Д.І. Фінанси, гроші та кредит : теорія та практика : навч. посіб. / Д. І. Коваленко, В. В. Венгер. – К. : ЦНЛ, 2013. – 578 с.